

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije
Konfederacija sindikatov javnega sektorja
Konfederacija sindikatov Pergam
Konfederacija novih sindikatov Slovenije Neodvisnost
Slovenska zveza sindikatov Alternativa
Konfederacija sindikatov 90
Zveza delavskih sindikatov Slovenije Solidarnost

Ljubljana: 30. 8. 2010

Predlog ZPIZ-2

Skladno z zaprosilom, da vam na zadnji predlog ZPIZ-2 posredujemo pripombe oziroma mnenje do 31. 8. 2010, vam posredujemo usklajen predlog vseh sindikalnih central.

S spremembami pokojninske zakonodaje je treba zagotoviti ne le finančno ampak tudi socialno vzdržnost pokojninskega sistema, prav tako pa zagotavljati, da bo postavljen sistem pravičen, da bo postavil realne pogoje za izpolnitev pogojev za doseg pokojnine brez malusov ter da se bo ustavilo nadaljnje padanje pokojnin. Izhajajoč iz navedenega ter upoštevajoč demografske napovedi, razmere na področju zdravja in varstva pri delu ter dejstvo, da je vzdržnost pokojninskega sistema v veliki meri odvisna od razmer na trgu dela, spodaj navedene sindikalne centrale ugotavljamo, da predlog sprememb pokojninske zakonodaje, ki nam ga je dne 5. 8. 2010 posredovalo MDDSZ (v nadaljevanju: ZPIZ-2), ne zagotavlja osnovnega namena, t. j. vzdržnosti pokojninske blagajne in zagotovitve dostojnih pokojnin. Zgolj povečevanje pokojninske dobe na 41 oz. 43 let ter povečevanje starosti na 65 let za pokojnino brez malusov (ob izpolnitvi minimalno 15 let pokojninske dobe) vsekakor ne bo zagotovilo dolgoročne vzdržnosti pokojninskega sistema, temveč pomeni zgolj preložitve sedanjega problema za krajše obdobje, poskus reševanja javnih financ, nedvomno pa predlog pomeni v nominalnem znesku nižje pokojnine.

Upoštevajoč dejstvo, da pokojninska reforma iz leta 1999 daje rezultate na področju podaljševanja dejanske upokojitvene starosti, da je 38 oz. 40 let pokojninske dobe realno dosegljivo za večino aktivnega prebivalstva ter da obstaja še veliko manevrskega prostora za pospešitev dejanske upokojitvene starosti, sindikalne centrale podajamo sledeče predloge, ki se nanašajo na nekatera temeljna vprašanja upokojevanja:

1. Minimalna upokojitvena starost 60 let ob dopolnjeni pokojninski dobi 40 let (moški) oziroma 38 let (ženske) – brez odbitkov oz. malusov:
 - 8-letno prehodno obdobje za moške,
 - 12-letno prehodno obdobje za ženske,
 - za dopolnjenih 40 let (moški) oziroma 38 let (ženske) se naj starostna pokojnina odmeri v višini najmanj 80 % od pokojninske osnove,
 - ni več usklajevanja med pokojninami, uveljavljenimi v tekočem letu in pred tem uveljavljenimi pokojninami, da se zaustavi nadaljnje padanje pokojnin.
2. Olajšave na minimalno upokojitveno starost 60 let:
 - za zavarovalno dobo pred 20. rojstnim dnevom (po 6 mesecev za vsakih 12 mesecev zavarovalne dobe pred 20. rojstnim dnevom),
 - za ženske na račun starševstva.

3. Odmera pokojninske osnove na podlagi 24-letnega obdobja:
 - upošteva se 24 najugodnejših let (zaporednost najugodnejših let ni več pogoj!) z uveljavitvijo korekcijskih koeficientov iz vladnega predloga
 - 12-letno prehodno obdobje (podaljšanje za eno leto na vsaki dve leti).
4. Odložitev datuma upokojitve po izpolnjenih minimalnih upokojitvenih pogojih se spodbuja na naslednje načine:
 - bonus v višini najmanj 20 % starostne pokojnine, ki se delavcu izplačuje ob plači – najdlje do 65. leta starosti (začasni bonusi),
 - bonus v višini 0,4 % višje odmere pokojnine od pokojninske osnove za vsak mesec podaljšanja zavarovanja po izpolnitvi pogojev za upokojitev. Ta bonus se uveljavi ob upokojitvi (trajni bonus),
 - bonusi za delodajalce v višini 50 % prispevne stopnje delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za delavce, ki so že izpolnili upokojitvene pogoje in ostali na delu,
 - bonusi iz prejšnjih dveh alinej se ne obračunajo v primeru izpolnitve upokojitvenih pogojev pri starosti 63/61 let in najmanj 20 let pokojninske dobe oziroma starosti 65/63 let in najmanj 15 let zavarovalne dobe.
5. Nasprotujemo uvedbi socialne kapice pri plačevanju prispevkov, ker je to v nasprotju z načelom solidarnosti v pokojninskem sistemu.
6. V sestavi organov upravljanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije je najmanj 60 % predstavnikov reprezentativnih zvez oziroma konfederacij sindikatov in prostovoljnih delodajalskih organizacij. Sindikalne in delodajalske organizacije imajo po najmanj 15 mest. Vsaka sindikalna in delodajalska organizacija ima v sestavi najmanj po eno mesto.
7. Pokojninski načrt obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja se oblikuje kot kolektivna pogodba. Država garantira, da zavarovanec ob izpolnitvi pogojev uveljavi poklicno pokojnino najmanj v višini starostne pokojnine za 40/38 let pokojninske dobe. Proračun zagotavlja izplačilo razlike do polne višine poklicne pokojnine za zavarovance obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki se jim v pokojninski dobi upošteva tudi beneficirana delovna doba.
8. Socialna varnost delovnih invalidov se zagotavlja s primerno višino denarnih nadomestil. Uravnoteži se odmera denarnih nadomestil različnih kategorij delovnih invalidov glede na njihov zaposlitveni status. V postopku odpuščanja delovnih invalidov se delodajalcem zagotovi svetovanje strokovnjakov za zaposlitveno rehabilitacijo.
9. Cena dokupa pokojninske dobe na račun vojaškega roka in študija je ugodnejša od dokupa drugih obdobj.
10. Finančno vzdržnost pokojninskega sistema se po potrebi zagotavlja z izenačitvijo višine prispevne stopnje delodajalcev in zavarovancev.
11. Uvedejo se vzpodbude za tako imenovano fleksibilno upokojevanje, kamor prištevamo delno upokojitev in delo s skrajšanim delovnim časom.

Upoštevajoč dejstvo, da je razmerje med aktivnim prebivalstvom in upokojenici v prvi vrsti odvisno od razmer na trgu dela (v času manjše brezposelnosti je razmerje večje – dokaz je v letih 2007 in 2008), je prav tako potrebno oblikovati in učinkovito izvajati aktivno politiko zaposlovanja, aktivno politiko vseživljenjskega izobraževanja, oblikovati ustrezne zaposlovalne programe za mlade (skupaj s spodbudami za delodajalce, ki zaposlujejo mlade delavce), uvesti vrsto ukrepov za zmanjšanje poklicnih

bolezni in programov za izboljšanje delovnih pogojev ter varnosti in zdravja pri delu. Finančno vzdržnost pokojninske blagajne pa bi lahko zagotavljali tudi z že omenjenim dvigom prispevne stopnje delodajalcev (od njenega zmanjšanja v letu 1996 dalje se manjkajoča finančna sredstva zagotavljajo iz proračuna), s plačevanjem prispevkov od vseh oblik dela (avtorskih, podjemnih pogodb,...), v dosledni izterjavi neplačanih prispevkov ter v povečanem nadzoru dela na črno ter sprejetju ukrepov za zmanjšanje t. im. sive ekonomije. Delež proračunskega odhodka v pokojninsko blagajno bi se lahko nadomestil s kombinacijo višjega davka na kapital ter uvedbo davka na finančne transakcije (t.im. Robin Hood davek), večji obdavčitvi prihodkov od dividend in drugih kapitalskih donosov. Vzporedno pa je tudi potrebno vzpodbuditi investicije, ki bodo zagotovile nov gospodarski cikel. To je pot, ki vodi v dolgoročno vzdržnost pokojninskega sistema.

Pot, ki pa se predlaga z ZPIZ-2 pa pomeni zgolj in izključno odlog težav pokojninske blagajne za krajše obdobje na eni strani, na drugi strani pa povečanje števila brezposelnih starejših ljudi in večanje transferjev iz drugih državnih blagajn (npr. zdravstvene, socialne), ki se prav tako polnijo bodisi iz davkov bodisi iz prispevkov.

Tako podpisniki pozivamo, da se na področju pokojninske reforme pogajanja med socialnimi partnerji nadaljujejo, da se v okviru dialoga poiščejo nekatere kompromisne rešitve tako glede pogojev upokojevanja, prehodnega obdobja, obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja, sestave organov zavoda, odmere pokojnine kot tudi glede vseh ostalih predlogov, ki vplivajo ali bi lahko vplivali na finančno vzdržnost pokojninske blagajne in dotokov novih sredstev vanjo.

Sindikati, člani ESS:

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije

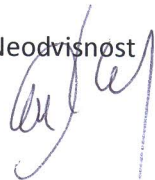
Konfederacija sindikatov javnega sektorja

Konfederacija sindikatov Pergam

Konfederacija novih sindikatov Slovenije Neodvisnost

Slovenska zveza sindikatov Alternativa

Konfederacija sindikatov 90

Zveza delavskih sindikatov Slovenije Solidarnost

